

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Вояк а цивіль.

В останніх часах часописи переповнені донесеннями про задирки військових з цивільним населенням. Часті випадки, що офіцери відносять ся провокуючо або крайне нечемно супротив осіб з цивільного стану, рівних собі становиском і образованием, а прості жовніри допускають ся ексцесів та биятик, затревожили публичну опінію. Домагають ся строгих кар на винних; иньші пропагують заряджене, що би поза службою відняти жовнірам оружє. Оружє поза службою є цілком без потреби і ціли, а при боці бутного або підпитого жовніра стає часто грізним для безпеченства життя других осіб. В Англії, Франції, в Італії ходять жовніри поза службою без оружя, а через те не підриваєсь дисципліна війскова, а з другої сторони відносини між населенєм а військовими багаті, безпечніші і прихильніші. Чому не могло би, не повинно би бути так і в Австрії?

Саме відняте оружя воякам поза службою не багато зменьшило-б лиха. Коли нема багнета, а прийде до бійки, то таку саму прислугу зробить авантюрикови ніж, шклянка, костур, або що иньше, яке попаде єму в руки. Причина того провокуючого поведєня військового стану лежить у військовім вихованю, у відносинах в наших галицьких полках.

Рекрута до наших полків доставляє голова хліборобске населенє. Між рекрутами є ще велика сила анальфабетів. Часто можна подибати між ними молодців, що мимо своїх двацять з накладом літ не розуміють ся навіть «на нумерах». Є

се сирий матеріал, темний і неповоротний. Уложити єго до військової дисципліни, навчити чистоти і охарности дуже тяжко. Рекрут, що ніколи в житю не видів щітки, а може не знав єї навіть з імени, мусить тепер очистити свій мундур, гузики, чоботи. Він з роду спав у берлозі, а тепер дістає ліжко, мусить єго застелювати і тримати чисто. Касарня для него палатою, а долівка, котру треба чисто удержати, не сплюнути на неї і не насмітити, тревожить єго мов найгладні паркети. А до того ще дістає рекрут гвєра, на котрім не сьміє допустити плямки ржи, ані одного рису ушкодження. Все те для него новість, для него велика наука!

Попри всі лиха, якими милітаризм придавлює суспільність, він міг би сповняти в однім напрямі цивілізаційну місію: вціплювати в молоде, мужеске покоління понятє точности у виконуваню обовязків і змислу до порядку. Та оно так не діє ся. У війську виробляє ся часто секатура і гнобленє низших старшими. Вже найменьша «шаржа», почавши від фрайтра, вимушує на простім жовнірі навіть особисті услуги. «Пан капраль», що дома ходив у холошнях та в личаках, у війську навіть чобота не стягне собі сам, тільки наставляє ногу підвладним собі воякам, котрий скорше прибіжить до неї. А хто не скорий вислугувати ся невольничо «пану капралеви», на того найдуть ся способи при екзецирці! Через те затирає ся у підвладних почутє власної, людської гідности супротив старших, а виробляє ся охота старшованя і гнобленя слабших. Тому то скорі до всяких ексцесів такі генерали зі шматяними звїздками

Можна би зменьшити те лихо пра-

вильною наукою про обовязки, про стан та про поведєне жовніра. Але наука у війську не виходить поза орудованє гвєром та війскову службу в касарні і в полі. На якісь етичні принципи мало звертають уваги. Полишають се хіба проповідям військових капелянів у церкві, котрі відбувають ся ледви раз на місяць. Є се рішучо за мало, що би противділати лихому виллюви, який витворює ся через касарняні лайки і знущаня необразованих під-офіцирів, що під їх дозором відбуває жовнір службу.

А найбільше лихо в тім, що офіцери по наших полках майже виключно Німці, або знімчені Чехи. По найбільшій часті они не розуміють нашого язика, або витворюють собі особну «Regiments-Sprache», якусь дивоглядну німецько-чєско-польско-руську мішанину слів і форм, котрою можуть ледви порозуміти ся в найголовніших військових річах. Тому они не входять ближше в відносини життя своїх підвладних. Они задоволені, коли в ряді видять повичищувані гузики, позашивані діри на мундурах. А як «дифілірка» піде добре і не було нагани від старшого команданта — так вже уважають, що сповнили всі свої обовязки.

Такий офіцир не може знати про ті трудности, які наш рекрут має в присвоєню собі всіх тих вояцьких відомостей. Він не розуміє слів мунтри, мусить учити ся їх махінально. Слова команди мішають ся єму, бо він їх навіть не уміє вимовити. Не розуміє тої «регїментспрах-и» свого офіцира. Часто може помилити ся у виконаню приказу. Воно зовсім природне і показалося би скоро на Німцю, коли-б єму став командирувати по руски! Але Німець-офіцир

11 За батькову вину.

Святочне дідове оповіданє.

Написав *Олександр Катренко.*

(Дальше.)

Ледви встиг він увійти до гостей, поставити страву на стіл, перекинути ся двома-трома словами, як тут сніткала його ще нова несподіванка. Такий вже вдав ся задля нього той вечір багатий на несподіванки. Почуло ся торохтінне по шляхови й по хвилині щось пробігло під вікнами, синило ся й ту-ж мить загрюкотіло у ворота.

— Що це!? Немов хто приїхав! Так і є — досадливо промовляв Опанас Іванович до тих. — От халепа на мою голову! Ну, вибачайте-ж, спасибі вам, мої дорогі! Поки що годуйте ся й гостуйте ся, скільки вашої душечки. Не стане — ще принесу. А я побіжу. Самі, ласкаві, бачите: і радий би був душею побалакати з вами, коли-ж принесла лиха година когось. Не до часу нагодив ся хтось. Ач, грюкотять, аж воріт з петель не знесуть! Хтось сьміливий! Отож треба мерщій бігти відчиняти. Без мене-ж нікому. Та я ще прийду, повернусь, ще наговоримо ся. Встигнемо.

— А йди собі з Богом! Ми й без тебе вправимо ся, аби було біля чого, а воно здаєть ся й є. Хе-хе-хе-хе!

Не встиг Опанас Іванович ще й відійти від порога, навіть тільки переступив його, ті між собою завели розмову:

— Слухай, Іванька, чи чуєш?

— А що?

— Та те, що нам сьогодні щось щастить.

Та ше й як, не по людському!

— Як?

— Та якже! Перше, й не снило ся, неганадо надїбали на Афоньку, а вдруге це, ще здаєть ся і зьвір на ловця біжить. Силкома сам нам у руки преть ся.

— Як?

— Та так, що виходить наше діло, тільки не гав ся!

— Ага! ні, не такі всякі, не вгавимо ся.

Аби-б тільки що не пуге було, якже хоч трохи коштовне, таке що стоїть того, то побачимо!

Опанас Іванович ті нахвалки мимоволі мусів чути й від того аж на місци прикипів. Вже ті й замовкли, мабуть взяли ся до горілки й їжі, а він все ще стоїть, прислухуючись. Постояв, постояв і наміряв ся був повернути ся чогось, але туж мить й роздумав. Махнув тільки рукою й швидко пішов.

X.

Та й треба було поспішати вже йому, бо ті там за двором, надокучившись так довго дожидати, і гукали і стукотіли й трясли ворітьми, аж гуло, аж лунало гулко по порожньому дво-

рови. Не жалкував там хтось нетерплячий своїх кулаків.

— Зараз, зараз відчиняю, — відкликнув ся Опанас Іванович, вовтузячи ся біля замку, його відмикаючи. Грюкотня спинилася, натомісь же почуло ся:

— Зарані поснули, або що? Чисто, як по-вимирали! Стукаєш, стукаєш і хоч би тобі хто обізвав ся, наче й душі живої нема; наче й не двір, а якась пугетка! Всі щиколодки ледви не позбавав.

— Ну, ну, годі, годі сердити ся! От і просимо. Заїздить! — відказав Опанас Іванович, розпахуючи широкі половинки воріт.

В двір парюю добрих коний помалу всунула ся простора, важка брика московської сокирної роботи. На ній сиділо якесь вельми товсте, вельми незвичайно пугате опудало, якась копиця сїна. Верхня одіж: довга, на пів холяв, чинарка московського покрою з нашпцями на неї роговими, здоровими, круглими гудзиками, широкі суконні шаравари по панському на випуск і горласта, висока, з шкури якогось сибірського звіря, коштовна шапка з аксамітовим гострим верхом, всякому давали в знаки, що воно щось не просте, багате і не з нашого людю, але з московського краю. І справді це був дук-купец пан Лапоткін; той самий, котрий колись залучив ото був усею Писарівку й з неї наділив Опанасови Івановичови Баби.

— А-а-а-а! Друже, приятелю, Афонька, син Іванов! Це т. сам собою увесь передо-

не звертає уваги на се, тільки приписує вину лїнївству жовніра, або уважає єго темною, глупою товариною. Не має для него уваги, ані милосердя. То-ж частогусто знущає ся над ним в нелюдській спосіб.

Наш рекрут без'оборонний против всякої кривди у війську. Терпеливий і уяглий вже з роду, корить ся перед військовою властїю аж поза границі людської гідности. Касарняна традиція учить єго, що жалуватись на своїх настоятелїв значить, на себе самого плести бич. То-ж він терпить і тільки тужить, рахує дні, до того часу, коли скине з себе синю скорупу. А такому Німцєви-офіцєрови здає ся, що се наслідок низшости славянського племенї, що ті драбуги не мають нервів, ані чутя, тільки тверді черепи, що на них всьо присихає, як на собаках, і не тільки що не боронять простого вояка від побоїв безпосередних настоятелїв, але і сам пробує замаху своєї шаблі на славянським тілї.

Те маловажене і погорду для всего, що тутешнє, офіцєр виносить і поза касарню. Суспільність, що видає такого рекрута, стоїть в єго понятю дуже низько. В кождім цивільнім сидить прецінь або бувший, або будучий жовнір. А що не служило військово, се яко »Staatskrüppel« тим менше гідне єго уваги. То-ж кождий мусить знати, що то за велика особа в тім цїсарським мундурї. Кождий мусить звертати єму з дороги, коли не хоче відчути на своїй скірї резолютности сина Марса. А як в приступї доброго гумору покєпкєє собі з якого цивіля, то-ж сей не повинен реагувати, бо лїпшого він не варт.

З такими понятями живе у нас військовість, відосібнена від суспільности, не зносить ся з товариством, не пізнає єго звичаїв, ані язика. Відносини між військовими а цивільними заостряють ся і певно, що не поправлять ся доти, доки військові будуть поводити ся після касарняної пословиці, що перший пан капітан, потому офіцєри і підофіцєри, опісля простий вояк і кінь пана капітана — а доперва іде »цивіль«.

ю, як лист перед травою! — загув глухим і товстим, як у бугая, басом п. Лапоткінов.

— Доброго здоровлячка, пане мій добродію! — шановно відповів і низенько уклонив ся Опанас Іванович.

— Ну, ну, от постривай лишень, постривай, дай час злісти на землю! — мовив той, важко з обережністю, закидаючи товсту, здорову ногу-цурупалок на східець брички.

— А я не сподївав ся сього року ває вже й побачити.

— Дурний, дурний єси, як є дурний ти, Афонька, син Іванов, дурний! Якже-ж це я до тебе, свого приятеля, та не заїхав би!? Подумай сам! Розкинь своїм курячим мозком! Ах ти, дура баба! Десять разів дура баба! Ну, давай, почоломкаємо ся! — проказав він, в силу управившись з вельми важкою задля його працею злавіння того з брички на землю і посунув ся, несучи далеко поперед себе свій живіт, до Опанаса Івановича. — Поцілуємо ся, Афонька, по земляцкому, по приятельському, — й обхопив його по ведмежому і цмокнув у одну і у другу щоку, а той тимчасом похалцем і обережно, приложив ся зубами до його плеча й поцілував його чинарчину. — От так! Ех ти!... — хльостнув він Опанаса Івановича по плечі. — Ну, ти!... Тепер приймай гостя!

— Ви у мене не гість, але сам господар, добродію, понад всїм і надо мною навіть. Що тут ані но є — все ваше.

Дальше буде.

Просьба о поміч для виратованя 149 хлопских душ!

Ще тамтого року віднесли ся до мене висланцї селян в Ремизівцях, в повіті золочівським, щоба я їм допоміг в їх спірній справі з двором ремизовецким, взглядно з дїдичем п. Качоровським. Річ представила ся так, що 26 селян ремизовецких, після їх зізнаня, находило ся з давна в непереривнім посїданю кусників сїножатий, близенько їх хат лежачих, чи то рівно з межами до їх обійстя взглядно города притикаючих — котрі то кавалчики сїножатий не представляли більшого обєму над 8 моргів. Всї ті сїножати заїнтабульовані яко стависко на двір в Ремизівцях. В переведенім процесї з тої причини всї інстанції судові признали право власности до тих парцель дворови. Селяни могли своє посїданє тільки наупрям продовжати, як они і чинили, що могло удавати ся до певного часу, а звалювало на них великі карї чи в грошах чи в арешті.

В виду такого стану справи не зіставало менї нічого більше, як тільки особисто інтерв'ювати у того пана-дїдича: чи би не удало ся так в Божий, християнський спосіб наклонити єго, щоби відступив той малий платок землі, не представляючий надзвичайної вартости для него, бідним людям, для котрих він має иньшу цїну, бо становити може підставу їх екзистенції, а дальше, щоби винайти якийсь спосіб, аби ті величезні кошти судові, з причини щорічних провізорий, не стали для тих людей таким тягаром, котрий би їх всїх здушив. Моя інтервенція мала деякі вигляди на успіх. Пан-дїдич, здавало ся, наклонював ся до мого жаданя, щоби відступити певну часть із спірних парцель в користь селян. Причиняв ся до того і др. Висневський, заступник дїдичєвого адвоката д-ра Гейне з Золочева.

Тяжка річ була з коштами спору. Двір признаним судом коштами спору що-раз обтяжував посїлости господарів. Обчисленє тих коштів взглядно інтабульованих претенсий двора до них вимагало справді довшого часу, отже представляло певні труднощі! се і причина, за-для чого справа проволікалась до нинї і дістала цілком непотїшний вигляд. З канцелярії адвоката д-ра Гейне дістав я з дня 22. липня с. р. письмо сего змісту: Adwokat Dr. Ludwik Heyne. *Złoczów* 22. Lipca 1898. *Wielebny Księżę Proboszczu Dobrodziej!* Koszta p. Kaczorowskiego wynożą do Remizowczan przeszło 2.400 złr., zaś należytość Mecenasa Heynego do p. Kaczorowskiego niezapłaconą jeszcze 2 000 złr. Ponieważ od Grudnia 1897 dotychczas mimo obietnicy żadna zapłata nie nastąpiła, przeto od sierpnia b. r. pocznie się grunta opornych Remizowczan licytować, — żadnej dalszej zwłoki nie udzieli się, gdyż mimo wielokrotnych zakazów sądowych Remizowczanie dalej stawisko koszą i dalsze koszta spowodowują. Z wyrazem i t. d. Za adw. Dra Heynego Dr. Wisniewski.

То є той загальний, не деталїчний навіть, виказ коштів, на який я так довго ждав, і такий то є сумний стан справи.

Двадцять і шістьом господарствам селянським ремизовецким грозить ліцїтация, двадцять і шістьом родинам з 149 душами грозить жебрачий кїй! Не хочу і не можу непризнавати правного стану справи, іменно, що за дїдичем ремизовецким п. Качоровським є судово признаєне право власности до згаданих парцель, уживаних селянами ремизовецкими, що они те уживанє на силу виконували, іменно тоді, коли ті парцелї судовими комісіями віддано п. Качоровському, — не буду з гори заперечувати і того твердження оборони против власности двора, що посїданє їх тим способом взяло свій початок, що колись повкошувано ся в стависко, — можливе і то, нехай буде і так!

Але і се не дасть ся заперечити, що цїна утриманя за двором сего права власности, сих 8 моргів, котрі в найліпшій разї, без взгляду на їх придатність дотичному посїдачеви, варта 800 зр. — коштом можливого змарнованя 77 моргів, належачих до згаданих господарів, і коштом пропащеня 26 родин з 149 душами, хоч се тільки бідні, хлопські душі, нехай буде що темні, неслухачи і упертї, — цїна за висока! Се певно також, що такі соціальні і правні відносини не можна назвати здоровими!

Та кидаю на боці сї рівно невідрадні рефлексї, бо они не є цілею мого голосу нинї. Я хочу тих людей за всяку цїну від заглади виратовати. Маю в Бозї надїю, що менї се цїною 3.000 зр. удасть ся. А певно, що улєкшу їм їх гірку долю.

В тім дїлї покладаю на поміч цілого руського хлопского народу, котрий певно не схоче допустити і не допустить, щоби єго братів-хлопів бідних з їх хат, з господарств викидано! Хоч в такїй справі, думаю, повинен менї кождий в поміч прийти, чи то чоловік приватний, чи особа правна, розумїю інституції, в чийї програмі лишень не лежить, щоби хлопів за кошти спору позбавлено їх маєтку, їх оддїчного ґрунту.

Я вірю твердо, що межї нашим народом знайде ся вже 6.000 самосвідомих руських господарів, котрі менї не пожалують прислати одну корону для виратованя своїх братів-мужиків. Буде се маленька жертовця, як на Боже, з сего-річних щєдрих жнив, жертва певно Богу мила. А дасть оно сьвідоцтво о нашій правді, о нашій силї перед сьвітом, перед людьми. Тому і відзиваю ся: Братя дорогї! чи з селянства, чи з інтелїгенції допоможіть менї, поспішіть скоро з лептою для виратованя бідних людей! Бог заплатить! І подяка бідних невільників, котрих ми добудемо з неволї, як наші козацкі предки чинили, буде нам немалою заплаотою!

Всї датки прошу прислати на адресу: Вєч. о. Лука Нєстор, парох в Ремизівцях, почта Золочів, котрого о се прошу і котрий о датках і мене повідомить і цілий наш загал.

Посол Данило Танякєвич.

Вїсти політичні.

Назначене на день 26. верєснєя скликанє ради державної поставило чєскї язиковї розпоряджєнє на дневний порядок загального інтєресу. Заздалєгїд старають ся дневники підготувити опїнію загалу і вплинути на верховодів своїх партій, щоби заняли супротив тих розпоряджєнь становиско, відповїдаючє інтєнціям своїх партій. З польської праси заняли скрайно відміннє становиско з одної сторони *Słowo Polskie*, а з другої *Ruch katolicki*.

Більшість парламентарної правїці — пише *Słowo* — не умїла обчислити своїх сил і противників, ані ознак часу і змарнувала найлучші свої сили. Чєхи, мимо накликувань своїх старих приятелїв, не умїли по мужєски здобути ся на потрібнє умїркованє, дали потягнути себе шовінізмови і наївній захланности, та замість дати самї, власною рукою, чекають аж чужа рука відбере їм по кавалку... Без ревізїї язикових розпоряджєнь нема ради державної; через сей порїг веде дорога до уздоровленя відносин.

Стоїмо вірно при перекованю, що політика від 1879. року, що старала відтягнути Чєхів від абстиненції, щоби позискати їх для спільної державної праці над розширенєм автономїї країв, а відтягнути від убийчої заграничної політики, була і є здоровою політикою. Визнаємо перекованє, що одиноким, можливим на нинї і завтра, австрійським правилом є польско-чєско-німецкїй союз.

Тому мусимо заявити надїю, що всего ужїє ся, щоби не змарнувати осїнної сєсїї ради державної, що більше, щоби не змарнувати установлєних дорїбків в тїй державі. А се може стати ся легкo, коли покинуть розсудну дорогу умїркованя і політичного розуму, які були цїхою польської політики в Австрїї — за позавтрїнні надїї.

В довгїй статї боронить *Ruch katolicki* і цілком противного становиска і кінчить єї ось-якими словами: Всї гадки і сили повинні би збїчи ся у одно огнище, з'єдинити ся в постанові: не допустити до такого знасїля, котрє покрито би соромом не лише тих, що довершили би єго власними руками, але і тих, що бездїльно придивляли би ся сєму та позволили виконати.

Без підхлїбства і гордостї, але з цілою сьвідомостию положєнє можемо сказати собі, що в тїй хвилї залежить від Поляків в Австрїї, чи держава має витрєвати на стрімкїй дорозї до справдливости, чи має сповнити не-

гідне діло, відбираючи Чехам набуте право, дане їм в імя історичної справедливості.

Коли-б Чехів втрунули в рамена обструкції, було-б се виною — скажимо отверто — Поляків. Бо як довго сильно стоїть чехо-польський союз в Австрії, так довго не найде ся в тій державі такий божевільник, що відважив би ся на одностороннє знесенє язикових розпоряджень. Радикалізм в Чехах зачне гуляти, коли ослабнуть звязи, які лучать Чехів з нами, коли зачне зникати довіра до вірності Поляків.

А усправедливить єго на жаль той сумний факт, що в Австрії той виходив найліпше, хто найдужше кричав; новим доказом на те готов стати успіх німецької обструкції.

Отже витреванє в союзі Поляків з Чехами є обовязком чести, який наказує голос народного сумління, є категоричним приказом інтересів народа.

Самоубийство Ганріго кидає ще темне світло на справу сфальшованя акту. Він підризав собі горло бритвою? Звідки взяв єї — ніхто не знає. Перед самою смертю написав він ще кілька листів, а іменно один до своєї жінки, в котрім прашає ст з нею і каже, що мусить гинути, щоби уникнути ганьби. В Парижі ходить чутка, що причиною самоубийства було також і то, що він хотів ратувати своїх товаришів, запутаних у всі ті махінації. Вирочім може ще вяснить справу дальші листи, які він лишив, а з котрих один адресований до міністра Кавеняка, а другі до кількох офіцерів генерального штабу. Зміст тих листів ще незвісний.

Самоубийство стало ся оноді о 5-ій год, але в місті довідано ся о нім аж о 9 год. вечером. «Gaulois» оповідає, що на кілька мінут перед 5 год. явив ся в кели у Ганріго слуга, котрий приніс єму обід; коли відтак вернув, щоби забрати тарелі, застав вже Ганріго неживого. На тілі єго знайдено два сліди від бритви, один менший, а другий більший від лівої до правої сторони; рана зроблена очевидно з великою силою і енергією, мусіла стати ся причиною смерті. Прикликаний лікар військовий міг вже лиш смерть сконстатувати. «Vapri» розповідає, що оноді около 3 год. по полудни явив ся у Ганріго якийсь офіцер з форту Мон Валеріян, котрий довгий час розмавляв з Ганрімом, а коли він пішов, Ганрі забрав ся до писаня листів. Полковник Ганрі не лишив ніякого маєтку, жив з своєї платні, хоч як кажуть, дуже добре.

В Америці повстав новий союз республік. Довголітні стараня розумних мужів державних в республіках центральної Америки зробили великий крок до здійсненя давного пляву, щоби получить ті республіки в одну цілість. Післяднесеня бюра Райтера, конвенція, що радила в Манаді, підписала конституцію «Сполучених Держав центральної Америки». Сей союз обіймає республіки San Salvador, Honduras і Nicaragua а пересправи з двома прочими республіками Guatemala і Costa-Rica ведуть ся дальше. Остаточне полученє цілої Центральної Америки в одну політичну звязь значило би унію держав іспансько-католицької раси супротив германсько-протестантського союзу Держав північної Америки.

НОВИНКИ

— Преосвященный Епископ Константин Чехович жертвувал в хосен бурси св. Иоана Крестителя в Дрогобичи квоту 20 зр. титулом доплати на удержанє питомця Теодора Бровара, ученика 3. кл. гімназ., сина Михайла, убогого селянина в Прислові. Жертвою тою дає Єго Преосвященство доказ, що є правдивим вітцем, дбаючим о своїх вірних, бо зробив те на прошенє вітця ученика підчас сегорічної візитації канонічної. Такі жертви скоро двинули-б Русь о єї дотеперішного упадку. Коби то лиш більше було таких жертводателів.

— Підмога для вдів і сиріт. Небавом по оголошеню цісарської постанови взглядом постійної підмоги для вдів і сиріт по гр. кат. святих-

ках, прибула до намістника репрезентация капітули львівської архієпархії, з о. митратом Білецьким на чолі, з просьбою, щоби намістник зложив у стін Найвишого Престола вираз вдячності руського духовенства за ту монаршу ласку. В тій самій цілі прибув особисто з Перемишля Преосв. Епископ Чехович а вчера, в п'ятницю, Преосв. епископ Куїловский, в імени своїх єпархий. Намістник подав ті докази лояльності і вдячності безпременно до відомости Єго Величества Цісаря.

— **Віденський суд против кс. Стояловского.** Віденський суд краєвий видав кундену против кс. Стояловского. Приговором з дня 11-го липня 1896 засудив той суд кс. Стояловского за переступленє прасового закона на 50 зр. гривни, або 10 днів арешту. Позаяк до нинішного дня засуджений не заплатив кари, а стягнути єї з него не можна, проти віденський суд звиває тепер кс. Стояловского, щоби зголосив ся і розпочав відсиджувати кару.

— **Незаконні діти.** Міністерство справ внутрішних в порозуміню з міністерством віроісповідань і просвіти видало розпорядженє, щоби означене в метриках легітимованє дитий неправого ложа було від тепер подаване завсідги до відомости судових властей. Розпорядженє то хоче в той спосіб упорядкити справу записів, діланих в користь незаконних дитий.

— **Перехід на православіє.** Софійський дневник «Narodni Prava» доносить, що князь Фердинанд підчас свого побиту в Петербурзі прирік перейти на православіє з цілою своєю родиною. Він і єго жінка приймуть однак православіє доперва по смерті матери князя, княгині Клементини Кобурської.

— **Жертва військового розбишачтва.** Яков Кіжик, Русин, побитий войками передостатньої неділі за жовківською рогачкою у Львові, о котрій то події ми вже доносили, помер оноді, осиротивши жінку і дрібні діти. Виновики зловлені і будуть здає ся укарані, але чи то винагородити страту нещасної родини? Кіжик помер в силі віку, бо мав 48 літ. З заводу був різником, належав до засібніших горожан на Жовківським і тішив ся поважанєм.

— **Огні.** Минувшої п'ятниці в селі Хмелисках згоріло двацять кілька господарських загород. Лише один господар був забезпечений.

— **Пригода на залізници.** Межи Борками а Тернолем вискочив вчера з шин товаровий поїзд, наслідком чого двох людей з персоналу віднесло тілесні ушкодження, а кілька вагонів є поломаних.

— **Хороший спадок.** Одна убога швачка дістала в спадку по своїм вуйку Сазикові з Петербурга, що помер в Спаа, а уходив в загальній опінії за неможливого, 4,500.000 рублів в готівці.

— **Фальшивники грошей.** Ві второк і середу відбула ся перед судом присяжних в Чернівцях розправа о фальшованє грошей. Обжаловані були: Йосиф Сітко, Войтїх Бялко і Петро Ментліньський о фальшованє грошей, а Анеля Бялко і Евгения Сітко о помаганє в тім злочині. Розправа виказала, що Сітко і Бялко фальшували гульдени, корони і 20-гелерівки, а Ментліньський пускав їх межи люди. Бялкоза і Сіткова знали про се також і брали в тім участь. Два перші обжаловані признали ся до вини. Ментліньський виправ ся, але вину єго доказано і на підставі переведеної розправи засуджено Бялко на 6 місяців, Сітка на 8 місяців, а Ментліньського на один місяць. Бялково і Сіткову увільнено.

— **Розкіш при війску.** Підчас військових вправ, що відбували ся в Чалові, в Чехії, на днях 23-го і 24-го серпня, захорувало 140 жовнірів, з тих 40 дуже тяжко, на сонічний удар. Хорих везено на возах через місто, що викликало у населеня велике зворушенє.

— **Розбій.** В неділю дня 28-го серпня прибув порубок з Угорник, Домінік Паліньський в гостину до своєї тітки Бриґіди Ключти, до сусіднього села Голоскова. Коли повертав ночью домів, стрінули єго місцеві парубки Микола Боднар, Петро Угринчук, Юрко Галайко і Роман Перегинець і запросили єго до коршми на горівку. Відтак випровадили єго на огороди побили так страшно, що Паліньський стратив притомність і нема надії удержати єго при житю.

— **Богатий жебрак** помер на днях в Парижі на сонічний удар. Продавав він олівці а виглядав так нужденно, що люди давали єму звичайно гроші, а не брали олівців. Коли оглядано єго по смерті, знайдено у него 300.000 франків в банкнотах і цінних паперах.

— **Кримінальна газета.** В світлі нема хіба другої так ориґінальної газети, як The Ohio Penitentiary News, видавана в'язнями в північно-

американській провінції Огайо. Находить ся там величезна в'язниця, до котрої зі всіх провінцій присилають тяжших злочинників. Буває їх там нараз кілька тисяч. Отже они власне видають газету, котра розходить ся лише межи ними. Редактор, члени редакції і всі автори підписують ся числами, котрі дано їм в в'язничнім списі. Дневник містить опис в'язничних подій, стан здоровля, критику поведеня дозорців, критику кухні, дотепи, видумані в'язнями, описи випадків кримінальних, біографії славних злочинників, читані з найбільшим зацікавленєм, вкінці вірші, котрих є страшно багато. Начальний редактор, пан Нг. 20041, жалує ся в посліднім числі, що надсилають єму таку масу поетичних творів, що коли-б він був засуджений не на ціле житє, але на 3 житя і читав ті твори без перерви, то не міг би прочитати навіть десятої часті. Газета має 2500 предплатників.

— **Чоловік з дев'ятьма жінками.** В Небрасці в Сполучених Державах, арештовано чоловіка що від 1883 р. до недавна оженив ся 9 разів, не взявши перед тим з попередною жінкою розводу. Зове ся він Мартин Jergensen, є кушець, родом Дуньчик, а перед жінками, з котрих ні одна о другій нічого не знала, представляв ся яко John White, Betty County, Франц Skales, Юрий Graham і т. д. Кожда з них приносила єму віно в квоті кілька тисяч доларів, а найбільше між ними було учительок. В послідне оженив ся був перед кількома місяцями з якоюсь молодою панною. На нещастє була она приятелькою одної з давніших жінок, а коли показали їй портрет свого чоловіка, всьо вийшло на яву. Ув'язнений Jergensen признав ся відразу до всего. І так девять жінок було нараз позбавлені чоловіка, а 15 дитий вітця.

Дрібні вісти. Соціалісти хотять при помочи спадку, одержаного по бл. п. Чернеку, замінити свій орган, тижневник «Narzęd» на дневник. — Вишій суд краєвий львівський підвищив кару звісному соціалістичному агітаторови Йосифови Пшиемекому з 8 місяців на рік в'язниці. — Вчера помер у Львові наглою смертю, імовірно на удар серця, Антін Мороз. — В Помонятах, повіта рогатинського, померла дня 1-го вересня Анна Гарасевич, донька бл. п. о. Николая Гарасевича, пароха в Делятині. — В Вечірках коло Мостів відобрав собі житє вистрілом з револьвера Альфред Тімендорфер, жид, управитель тартаку. — В Празі завалило ся руштованє при новобудуючій ся домі, наслідком чого 4 робітників понесло смерть, а 3 потерпіло тяжкі рани. — Коло Перемишля викинув Сян людского труна, без голови; но одежи і иньших знаках відкрито, що се робітник Іван Китайський. — В Тернополи зловлено якогось драгона, що хотів підпалити касарню. Коли єго арештовано, боронив ся сокирою. По довшій борбі відвели єго 8 жовнірів до військової в'язниці. — В Смирні, в Малій Азії, знищив огонь великі склади блаватних і кольовіальних товарів в коморі цловій; шкоди на 2 мільони франків. — З Франкфурту над Менем видалила тамошна поліція звиш 100 жидівських родин, родом з Галичини, котрі заманили ся дрібною торговлею і ходженєм по домах. — У Львові струїла ся вчера рана сільною кислотою жінка правительственного комісаря з Бібрки, Ваґнера.

Телеґрами.

Відень, 3. вересня. W. Allg. Ztg. доносить, що правительство на теперішній сесії ради державної поставить угодові предложеня з цвітня с. р. Дотичні поправки ради державної прийме за підставу дальших переговорів з Угорциною. Але коли-б рада державна не допустила до наград над угодою, тогди вина спаде на неї саму. Правительство буде тоді спонуканє перевести угоду в такий формі, яку умовлено на послідних міністеріальних конференціях.

Париж, 3. вересня. Міністер війни Savaigne прийняв вчера носла Lu-ies-a з народної партії і заявив єму, що ще завсідги переконаний о вині Драйфуса. До сего додав, що готов як найострійше покарати всіх тих, що стоять в звязі із звістним підробленєм документу або занедбали свого обовязку в тім напрямі. Lasiè набрав переконаня з тої розмови, що до ревізії процесу не прийде, доки Savaigne буде міністром.

Париж, 3. вересня. Ціла французька праса займає ся справою Драйфуса. Зі всіх сторін домагають ся ревізії процесу. Дві дороги ведуть до того: уневажненє вироку задля нарушеня процесових форм, або касація з причини, що вийшов на яву новий, важний факт.

Олійок з лупин оріхових до фарбованя волося.

Недорівнанє средство надаюче сивому волосою, первістну єго барву натуральну. Ділає відмолоджуючо і на волос, надаючи єму заразом знаменитий полиск і мягкість. 19

Ціна флакона 75 кр.

Головний склад в аптиці

164 197-2

Жигм. Рукера

під „Срібним Орлом“ у Львові.

Рудольф Ачкевич

швець,

у Львові, улица Сикстуска ч. 23. (стара пошта)

поручає готову обув свого виробу, переважно для **духовенства і ПП. військових** — приймає також замовлення всілякого рода так місцеві як і з провінції.

На міру вистане старий оказ.

201 37-52

20% ДЕШЕВШЕ ЯК У ВІДНІ!
ДОСТАРЧАЄ ВСІЛЯКІ КАВЧУКОВІ ДРУКАРНІ ЧЕРЕНКОВІ ПЕНШЕ ГАЛ. ЗАВЕДЕНЕ РИТОВНИЧЕ ВАРСТАТ ДЛЯ ВИРОВІВ З МЕТАЛО, ЛИТИХ НАПИСИЙ, МАЛЯЄСТВА ПИЛЬДІВ І ФАБР. СТАМНИ ЛІЙ КАВЧУКОВИХ І ПРОЧ.

І ДРУКАРНІ ТАКОЖ З ЧЕРЕНКАМИ РУСКИМИ!!!

ГЕНРИК ШАПІРА

Львів, ул. Коперника ч. 3.
(ПОВІЧ АПТИКИ ПЕТРА МІКОЛЯША). 146 21-24

Цінники gratis і franco.

Всілякого рода

інструмента
музичні

найдешевше в
виключнім фаб-
ричним складі

І. Капраліка у Львові.

147 Цінники даром. 20-24

РОБИТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ

Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29., І. п.

приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах. 34-104
НАУКУ КРОЮ уділяє в особних годинах.
Замісцеві панночки приймає наполе шкане.

В ЖИТЮ

НІКОЛИ

не лучить ся друга така нагода одержати

лиш за **3 зр. 50 кр.**

ось яку збірку величавих товарів:

15 штук

15 штук

зр. 3⁵⁰

зр. 3⁵⁰

І Реформований - котвичний - ремонтаровий годинник кишеньовий, точно ходячий, з 3-літньою гваранцією.

1 ланьцук панцирний з правдивого металю (Goldin);

2 золоті імт. перстені найновшого фасону з брилянтом;

2 штуки спінок до манжетів подвійно позолочуваних з механізмом;

1 дуже хорошу жіночу брошову шпильку;

3 штуки спінок нагрудних до сорочки;

1 патентовану спинку до вкладаних ковчирів;

1 прекрасну шпильку до краватки;

1 футерал на анкрової годинник;

1 зеркальце кишеньове в етуї;

1 шпильку нагрудну, золото фасонове.

Всіх тих 15 прехороших оздобних предметів разом з котвичним ремонтаровим годинником коштує лише

зр. 3⁵⁰.

Всилає ся кождому за післяплатою.

Наколи-б річи не подобали ся, гроші звертає ся з всякою готовостию, так що всяке ризико цілковито виключене.

Дістати можна тільки у фірми годинників 6-6

Альфред Фішер,

Відень І., Adlergasse 10.

Зміна ьокалю.

Заложена фірма в року 1877-ім

Вольф Кавфман

перенесла ся з улицы Трибунальскої ч. І. на ул. Лукасіньского ч. 4. (площа Каструм), філія ул. Театральна Іб.

Ново відкритий
СКЛАД МЕБЛІВ

також і випозичальня

заосмотрена в всілякі зняряди почавши від найбогатших до найскромніших. Цілі урядження для покоїв до спавня, сальонів, ідалень і др. — Меблі оріхові, ольхові, чорні, також зелізни і гнуті, зеркала і т. д.

Ціни низькі і сталі.

З поважанем

В. Кавфман.

ул. Лукасіньского, ч. 4.

КАІНІТ.

З порученя Високого Союму урядив Краєвий Заряд продажи соли

склади каїніту

в слідуючих місцевостях: в Білій, Белзі, Бохні, Бродах, Бжеску, Березові, Ходорові, Хшанові, Дембці, Горлицях, Грибові, Ярославлі, Яслі, Яворові, Камінці Струмиловій, Кольбушовій, Кракові (Торговельний союз рільничих кружків ул. Піарска 4.), Кросні, Лимановій, Любачові, Львові (Торговельний союз для рільничих кружків і сільських склепів ул. Паньска 22), Ланьцуті, Мельци, Мостисках, Мисленичах, Новім Сончи, Олешницях, Перемишли, Радехові, Раві, Рогатині, Розвадові, Ряшеві, Самборі, Сендзішові, Сінявій, Соколівці, Станиславові, Стрию, Тарноберегу, Тарнові, Вадовицях, Величці, Золочеві і Жидачеві.

Ті склади получені з краєвими заступництвами продажи соли і заосмотрені таблицями і краєвим гербом.

Склади обовязані продавати каїніт у всякій жаданій скількості, почавши від **І сотн. метра і без всяких формальностей.**

Вагонами доставляє каїніту **без дочислювання** провізії краєве бюро спедиції соли і каїніту в Калуші.

Се бюро, а так само і Краєвий Заряд продажи соли у Львові подає на жадане безплатно всякі виясненя, блянкети, карти замовлень і брошурку, обясняючу ужите каїніту. В тій брошурці подані також дати, з котрих кождий купуючий може без трудності сам обчислити, кільки буде его коштувати жаданий каїніт. Такі брошурки можна також дістати в кождім Виділі повітовім.

Краєвий Заряд продажи соли (при Виділі краєвим) у Львові.

Важне для родичів!

Приїме ся **одного або двох учеників** на мешканє з удержанєм. Добра опіка запевнена. Адреса: **Евстахій Данилюк** у Львові, ринок ч. 40. П. поверх.

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

у Львові, улица Галицка число 12.

Замавляючим 5.000 тутотока разом опакованє і відсилає franco.

ЛЕВ НОВОСАД

(практикант віденьский)

у Львові, ул. Крута ч. 7.

виконує мужеску, дамску і діточу обув, також чоботи з холявами для духовенства по як найприступнійших цінах

Рівнож приймає репарациі кальошів. — З провінції вистанє старий оказ на міру. 136 84-140

ГАРМОНІОМ

до науки сьїву церковного виготовляє спеціально парова фабрика інструментів

Івана Сливиньского

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

За порукою дає на рати. Прошу жадати цінника.

Іван Сливиньский

фабрикант органів і гармоніюм у Львові.

205 11-15

203 40-52

Галицький КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4 1/2% на рік.